

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato:
FU-sak: 29/22		Arkivsaknr.:

Alumni-undersøkelse

1. Bakgrunn

Kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen¹ ble vedtatt av universitetsstyret i 2017 (sak [127/17](#)). Alumni-undersøkelse er et av elementene i kvalitetssystem for ph.d.-utdanning som ennå ikke er innført. Alumni-undersøkelser kan være nyttig for å vurdere hvordan ph.d.-utdanningen gir kompetanse og ferdigheter for kandidatenes senere arbeidskarriere. En slik undersøkelse kan brukes for å innhente informasjon fra UiB sine ph.d.-alumner, og gi indikasjoner på hva som kan forbedres i ph.d.-programmene med tanke på kandidatenes karriere etter oppnådd grad. Undersøkelsen er planlagt gjennomført hvert tredje år.

Det planlegges å gjennomføre en alumni-undersøkelse blant ferdige doktorer fra UiB på begynnelsen av vårsemesteret 2023. I denne saken presenteres et forslag til innretning på undersøkelsen og prosess for Forskningsutvalget (FU).

2. NIFUs Doktorgradsundersøkelse 2019

Det er interesse internasjonalt og nasjonalt for å samle inn data om doktorenes utdanning og kartlegge deres videre karriere. I 2020 presenterte NIFU Doktorgradsundersøkelsen 2019 – En spørreundersøkelse blant doktorer (ph.d.) som disputerte i 2013, 2014 og 2015².

Formålet med NIFUs undersøkelse var å få frem hva doktorene selv mener om doktorgradsutdanningen og i hvilken grad de opplever utdanningen som relevant for arbeidslivet. Undersøkelsen besvarte tre overordnede problemstillinger:

1. Hva kjennetegner doktorenes arbeidsmarkedstilpasning?
2. Hvilket utbytte har doktorene av doktorgradsutdanningen?
3. Hvordan varierer arbeidsmarkedstilpasningen og utbytte av utdanningen med forhold som lærested, fagområde, kjønn og sektor for arbeid?

Gjennom undersøkelsen belyser NIFU hva som kjennetegner de personene som avlegger doktorgrad i dag, og hvordan de opplever den norske doktorgradsutdanningen. I rapporten beskrives arbeidsmarkedstilpasningen til de doktorgradsutdannede og undersøker hvorvidt de er fornøyde med sin nåværende stilling. Rapporten omtaler hvordan de doktorgradsutdannede betrakter betydningen av graden for den videre karrieren og i hvilken grad de opplever mistilpasning på arbeidsmarkedet. Spesielt blir det undersøkt i hvilken grad kompetansen har ervervet seg gjennom utdanningen passer med kravene i deres nåværende stilling. I tillegg omtaler rapporten de tidlige

¹ [Kvalitetssystem for ph.d.-utdanningen ved UiB - systembeskrivelse](#)

² Doktorgradsundersøkelsen 2019: En spørreundersøkelse blant doktorer (ph.d.) som disputerte i 2013, 2014 og 2015, [NIFU-rapport 2020:19](#)

karrierebevegelsene til de doktorgradsutdannede, hvilket gir bedre forståelse av hvordan de doktorgradsutdannede beveger seg mellom sektorer, midlertidige og faste stillinger.

Rapporten argumenterer for at en undersøkelse bør gjennomføres med jevne mellomrom slik at det blir mulig å akkumulere kunnskap om og studere utviklingstrekk i vurdering av egen arbeidsmarkedssituasjon og utdanningens relevans for denne. Dette vil kunne være nyttig for både utdanningspolitiske beslutningstakere, læresteder, arbeidsgivere og interesseorganisasjoner.

FIA har nylig vært i kontakt med NIFU om når de planlegger å gjennomføre en ny undersøkelse, og per våren 2022 har NIFU foreløpig ingen planer om en gjentagende undersøkelse.

3. Alumni-undersøkelse ved UiB

For alumni-undersøkelsen ved UiB, foreslås det å basere undersøkelsen på strukturen i undersøkelsen som NIFU gjennomførte i 2019. NIFU-undersøkelsen er omfattende, og den gir et godt bilde på hvordan de ferdige doktorene betrakter ph.d.-utdanningen de har vært gjennom, dens relevans for karrieren og i hvilken grad de opplever mistilpasning i arbeidslivet. Ved å ta utgangspunkt i den allerede gjennomførte undersøkelsen, vil vi få et datagrunnlag for UiB som kan sammenlignes med nasjonale tall. Det vil kunne gi nyttig informasjon for videreutvikling av ph.d.-utdanningen, særlig med tanke på arbeidslivsrelevans. Innsamlede alumni-data kan brukes sammen med eksempelvis den årlige kandidatundersøkelsen. Dette vil kunne danne et tydeligere bilde av hvordan kandidater som fullfører en ph.d.-utdanning ved UiB betrakter utdanningen de har fått, både rett etter, og noen år etter disputas.

I den planlagte undersøkelsen foreslås det å ha hovedfokus på følgende områder:

- Oppnådd kompetanse, kunnskap og ferdigheter gjennom ph.d.-utdanningen og i hvilken grad disse er viktige i nåværende stilling
- I hvilken grad ph.d.-utdanningen har vært viktig for nåværende karriere
- Nåværende karriere i forhold til planlagt karriere
- Internasjonalisering og nytteverdi av forskningsopphold

Det foreslås å sende ut undersøkelsen til doktorer som disputerte i perioden mellom 2016 og 2019. Dette omfatter 904 doktorer, inkludert 11 dr.philos. NIFUs undersøkelse ble sendt til doktorer som disputerte i 2013, 2014 og 2015, og det er ikke ønskelig å sende en tilsvarende undersøkelse til dem igjen. Undersøkelsen bør ikke sendes til doktorer som disputerte etter 2019 for å sikre at respondentene har hatt lang nok tid i arbeidsmarkedet etter fullført doktorgrad.

4. Prosess

Arbeidet med å utarbeide selve undersøkelsen skal tentativt begynne høstsemesteret 2022. Undersøkelsen vil bli utarbeidet ved Forsknings- og innovasjonsavdelingen, og fakultetene vil bli rådspurt i utarbeidelsen. Det kan være relevant å invitere medarbeidere som jobber med UiB Alumni til å delta i utarbeidelsen av undersøkelsen. Undersøkelsen vil tentativt bli sendt ut i begynnelsen av vårsemesteret 2023, og resultatene vil bli presentert for FU rundt sommeren 2023.

Alumni-undersøkelsen skal etter kvalitetssystemet gjennomføres hvert tredje år, og det foreslås å gjenta undersøkelsen med doktorer som disputerte i perioden 2020 – 22 i løpet av 2026.

FU bes om å komme med innspill til hva undersøkelsen bør omfatte av tematikk, og til den foreslåtte prosessen.

Saken legges frem for utvalget til drøfting.